

(כל הוכיות שמורות)

במדינה

העם

לוע התוחח

בדים עד כמה שאפשר יותר מכיכר ההסדרות בכירה. הם לא מצאו משק רחוק יותר משדמות שיוף.

כי היום היה האחד במאי, חג הפועלים. גלים אדומים וסיסמות סוציאליסטיות מהפכניות הצטופפו ככיכר. משום מה סברו מאר גני הקונגרס כי אין זה מחנה המתאים לעיני נציגים ציוניים, שרובם באו מארצות בהן נחשב הדגל האדום לדגל השטן.

אמנם, גם מתישבי שדמות שיוף הם חברי השומרה הצעיר, המאמינים בציונות סוציאליסטית מהמכנית. אולם צד זה של החזיה החלוצית לא הוכר במיוחד.

מין נוזל

אם להאמין לנחום גולדמן, הרי העסקן הציוני האמיתי אינו מסוגל להשתמש במילה פשוטה כמו "מים". תחת זאת יאמר, בנאור מו: "מין נוזל שהוא לעתים צלול ולעתים עכור, שאפשר לשתות ממנו ולרחוץ בו, ול" צורך עשיתי תה מרתחים אותו בסמואר..." פסוק זה יכול היה להיות סיסמת הקונגרס, שנעלל השבוע בשעות הקטנות של ליל שני, אחרי שסף אירי של נאומים נוזלים, צוללים ועכורים.

משכורות ושירים חזויים. ברנע האחרון, שעה שרעמו השירים החלוציים ב" אולם, עוד נערכה מלחמה עיקשת מאחורי הדלת הסגורה בחור הועדה המתמדת על משכורות וכסאות. הציונים הכלליים, שהסי תורו בקושי במחנה של עצמם בקשר למי נויים (ראה להלן) עמדו על משרה קבועה לנציגם האמריקאי, עמנואל ג'ומן. כמעט לכל שאר המפלגות היו מסרות ציוניות דומות.

אולם מאחורי משחק זה של החובבים, התי פתח במעשה-אמנות התמרון הגדול של גאון העסקנות הציונית. נחום גולדמן לחם את מלחמתו על כסאם של הרצל היצמן.

בהתאם לכלי האיטראטיה המודרנית, ה" אוסרת על התקפה ישירה במקום הצפוי, התי קיף גולדמן את האויב בעורפו. לפתע התי הדה בקונגרס הסיסמה הפטריוטית של "הנז הלה מקיר אל קיר", קואליציה גדולה של מפ"ם עד חרות, שתלכד את העם בימים ה" גורליים של מאבק-האיתנים למען קיום מדינת ישראל.

עד החייד האחרון. היתה זאת סיסי מה יפה ונאצלה, אולם היא לא מצאה חן בעיני מפא"י ומפלגות השמאל. משמעותה המעשית היתה להכניס להנהלה גם את תנועת-חרות. היחידה שעמדה עד כה מבחוץ, עסקנים וחתיקים ניענעו בראשם. להכניס את חרות להנהלה, פירושו לתת לה תעודת-כשרות, ולהכריז עליה כעל מתאימה לאחריות השלטון, להכשיר את הקרקע להשתתפותה האפשרית גם בממשלת ישראל. איש לא היה מעוניין בזה, מלבד תנועת-החרות עצמה. מפא"י הבינה כי נתפסה בתנועת מלקחיים. נחום גולדמן היה מסוגל ללכד את הרוב ב" קונגרס למען הקיר-אל-קיריזם. כדי להכשיל את המזימה, אפשר היה רק להציע לגולדמן את כס הנשיאות המורשת ויתור על רעיון הקואליציה הגדולה.

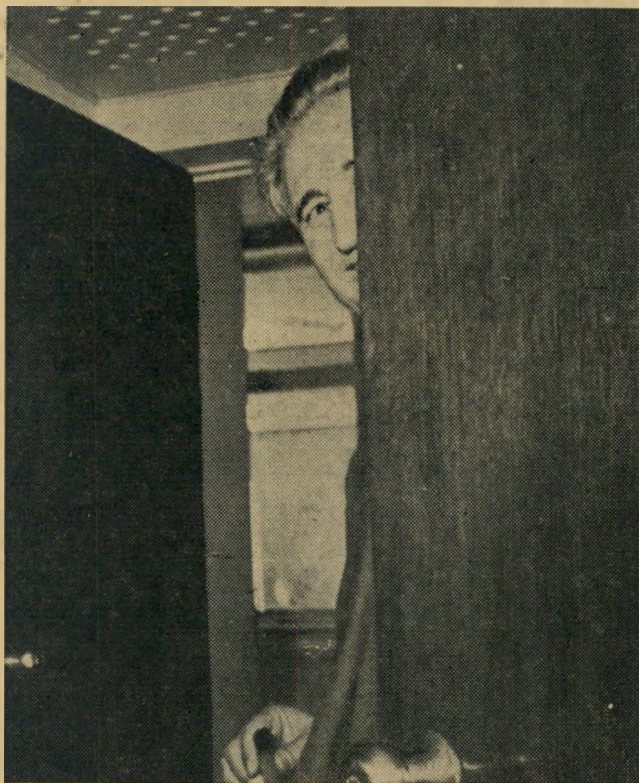
כך זכתה ההסתדרות הציונית לנשיאה ה" ראשון מאז תום בהונתו של חיים וייצמן. **פשיטת הרגל.** אחרי שהוכרעה שאלה גורלית זו, נתפור הקונגרס הכ"ד של התנועה הציונית, שבוטס במיוחד, לפני המועד ה" קבוע, כדי להזיק את העולם היהודי, לגיני סו למלחמת-הקודש למען המדינה, להפגין קבל העולם כולו שעם ישראל מאוחד וחזק. הוא השיג בדיוק את היפך הגמור. כמו שניבאו מראש הספקנים הקיצוניים ביותר, צעד הקונגרס הציוני ברגל בטוחה אל פשיטת הרגל.

ידידו של אמלי

החלל האמיתי של הקונגרס הציוני היה גבר בעל ראש אייגשטייני והופעה רבת-רושם. ברל לוקר (58), יליד קיסוב הגאלי צאית ותנין מיכללת צ'רנובויק, נפל חלל על במותיה של הציונות.

עוד לפני תריסר שנים איאפשר היה אף (ראה מאמר העורך, "קצת ציונות", ב" גליון העולם הזה (961).

לא היה זה הספר רגיל. משה דיין, שבאותו יום עצמו מלאו לו 41 שנה. אינו רק החייל הראשי במדינה. הוא גם דובר של השקפה מסוימת על עתיד המדינה, שהיא בלי ספק נחלת הרוב הגדול של הדור הצעיר. מעולם לא הוגדרה במלים כה פיוטיות וברורות.

נשיא גולדמן, עד החייל האחרון

גזרת הדור. קבע הצבר מנהל, ב" גלורלב נזיר: "אל נא נטיח היום אשמות אל הרוצחים. מה לנו כי נטען על שנאתם אלינו? שמונה שנים הינם יושבים במחנות המליטים אשר בעזה, ולמול עיניהם אנו הוע" כים לנו לנחלה את האדמה והכפרים בה יש בו הם ואבותיהם."

במלים עוקצניות הגדיר הרמטכ"ל את אר"ם הסבורים כי השקט עלול לחזור לגבולות המדינה - תקעה שהתפתחה ביתר עוז גם בצמרת המדינה, למחרת ביקורו של דג הא" מרשילד. אחר הגיע אל שיא דבריו:

"דור התנהלות אנו, ובלי קובע-הפלדה ולועי-התוחח לא נוכל לסתע עץ ולבנות בית... זו גזירת דורנו. זו ברירת חיינו - להיות נכונים ותמושים, חזקים ונוקשים, או כי תישמש מאגרופו החרב ונכרתו חיינו". היתה זאת האידיאולוגיה של המבצר המ" נוחק, שאינה מאמינה בשום אפשרות של שלום מרחבי והרואה את תפקיד הדור כע" מידה מתמדת בחזית. היא לא היתה חדשה. אולם מעולם לא בוטאה בצורה כה חדה, וקיצונית.

ציונות

דגל השטן

בה כשעה שבפינה הצפונית-המערבית של הנגב הציג הרמטכ"ל את השקפת-עולמו (ראה לעיל) הסתובבו כמה מאות דמויות זרות כפינה דרומית של האזור. חברי הקוני גרס הציוני ביקרו בשדמות-שיוף, משק חדש שעלה לא מכבר בשקט רב על אדמותיו מול משלטי אל-סבחה.

לא כמקרה נערך טיול זה באותו יום דחאק במשק זה. היתה לכך סיבה פשוטה בתכלית: המארגנים רצו להרחיק את האורחים הנכ"ם

קיימים סיכויים רציניים כי ארצות-הברית ובריטניה יסכימו להצעה הפובליטית להטיל אמברגו מוחלט על משלוחי נשק למרחב. במקרה זה, תהיה ישראל הסובלת האניקרות, מאחר שמדינות ערב הספיקו כבר לצבור מאזי גדול של נשק.

המאורעות בנבו רצועת עזה עוזרים לעמוד בשבועות הקרובים במימן של התחדדות קיצונית. ידוע כי השלטונות המצריים מנסים לארגן מיצעד פליטים המוני אל עבר הגבול הישראלי, בו ישתתפו פליטים בלתי-מזויינים. הדבר עלול להעמיד את ישראל בפני אחת הבעיות המדיניות החמורות ביותר מאז נסתיימו קרבות תשי"ח. בין השאר תצטרך להחליט אם לפתוח באש על משתתפי המצעד הבלגי-מזויינים.

אחד המאורעות העיקריים של השנה עלול להיות ביקורו של המרשל ז'וקוב בארצות-הברית. ז'וקוב, המקיים זה מכבר חליפת-מכתבים סודית עם אייזנהואר, עמו התיידד במלחמת-העולם, הוא האישיות הטוביטית היחידה היכולה לעסק באמריקה מבלי לעורר שם סערה של התנגדות.

ביקור זה יסמל גם את ההשפעה הגוברת והולכת של הצבא בחיים הטוביטיים, שהשפעה אשר באה לידי גילוי בהסכמת צמרת המפלגה הקומוניסטית להחזיר את כבודם של המרשל טוחצ'בסקי וחבריו, שחוסלו במשטרו על-ידי סטאלין. עם זאת, תלה הצבא בטאלין גם את האחריות לכשלונות הצבאיים המחפירים של ברית-המועצות בשלב הראשון של מלחמת-העולם, שהביאו את הצבא הנאצי עד לשערי מוסקבה וסטאלין נגראד.

הזעזוע המרחבי הכא יתחולל בירדן. עם גבור ההשפעה המצרית בממלכה ההאשמית, נשמטת הקרקע בהתמדה מתחת לרגלי כס המלוכה והסתלקותו או סילוקו של המלך חוסיין אינה אלא שאלה של זמן. הכוח מאחרי התיסיסה: חגי אמין אל-חוסייני, בחסותו האדיבה של רודן מצרים גמאל עבד אל-נאצר.

גם באנף השני של הקשת הערבית יודעזעו העניינים. חילופי גברי יחולו בצמרת השלטון העיראקי, אשר בעקבותיהם תהפוך השפעתו של ראש הממשלה נורי אל-סעיד, אוהד הבריתים, ויתחדקו היחסים בין עיראק לבין הגוש המצרי.

אל תצפה לעיה מוגברת מארצות צפון אפריקה. הדיבורים הרמיים בקונגרס הציוני על העלאתם המיידית של 100 אלף יהודים ממדוקו נענדו לצרכי שנור בלבד. לא ישנו במאומה את מדי העליה הטלקטיבית הנהוגה כיום.

לעומת זאת, עשויה ישראל לזכות באזרח מכובד, כתוצאה מפעולות הקונגרס. ד"ר נחום גולדמן, שנבחר לנשיא ההסתדרות הציונית העולמית, יבקש להפגין את דביקותו לאידיאלים הציוניים, יכריז על העתקת מקום מגוריו הקבוע מניו-יורק לישראל. הדבר לא ישנה במאומה את הרגלי הדוקטור המעופף, אשר ישנה בארץ מספר שבועות בשנה בלבד, יקריש את יתר זמנו לביקורים בבירות העולם.

משלחת המורכבת מנציגי ארגונים יהודיים לא-ציוניים תבקר בכרית-המועצות. במשאומתן שהתנהל לאחרונה בין ארגונים כאלה בחוץ-לארץ לבין ממשלת ברית-המועצות, הודיעו הרוסים כי יראו בעין יפה ביקור משלחת כזאת, לאחר שתוגש להם רשימה שמית של משתתפיה.

אין כל סיכויים להידוק קרוב של יחסי ישראל-יוון. נסיגות שנגעשו לאחרונה על-ידי ישראל בכיוון זה התנפצו מול חומת הסירוב של היוונים, המחזיקים נציג דיפלומטי בישראל אך טרם הכירו במדינה רשמית, מחשש להגבה מצרית לרעת המיעוט היווני הגדול החי באלכסנדריה.

הפעילות הקומוניסטית בארצות ערב תצומצם. מנהיגי ערב יצאו מקרוב במסע נגד הקומוניסטים בארצותיהם, המכוון להוכיח למערב כי ההתי קרבות לגוש הטוביטי היא מדינית-חיצונית בלבד, אינה מותנית בהחזרת המהפכה הקומוניסטית אל לב מרחבי הנפש הערבי.

אם היו לך עוד תקוות - או חששות - לאיחוד הצ"כ ותנועת החרות, תוכל מעתה להניח מחשבות אלה הצידה. הסכמת הכלליים להצטרף להנהלת הסוכנות היהודית ללא חרות חיסלה את הסיכוי האחרון לביצוע תוכנית האיחוד של שתי המפלגות. הקרע יקבל גושפנקה רשמית כאשר יפנה מנהיג חרות מנחם בגין באולטימטום לצ"כ להשיב כן או לא ברור להצעותיו.

שר האוצר יחדש את מאמציו לנתק את העקאת השכר מעלית האינדקס. לוי אשכול טוען כי הצמדת תוספת-היוקר לאינדקס אינה מוצדקת, מאחר שלא כל עלית-אינדקס משקפת באמת עליה רצינית ביוקר המזוויה.